

Fakó ragyogás

KÖNYVKRITIKA - KÖVETÉSI TÁVOLSÁG - LXII. évfolyam, 6. szám, 2018. február 9.

Daniel Kehlmann: El kellett volna menned. Fordította Fodor Zsuzsa, Magvető Könyvkiadó, Budapest, 2017, 96 oldal, 2499 Ft

Az *El kellett volna menned* tényleg nem nevezhető jelentős alkotásnak. Kicsit úgy lehetünk vele, mint például az egyébként is kiismerhető észjárású Paul Auster *Utazások a szkriptóriumban* című regényszerűségével (2006), amely már a címével elárulja nekünk, mire számíthatunk: regénynek álcázott műhelytanulmányra, amely sokkal közvetlenebbül-színtelenebbül viszi színre a szerző poétikai és egzisztenciális szenvedélyeit, mint az összes többi műve (amelyek legutóbbika, a 4321 éppenséggel Auster életútjának elemeiből építi fel a Ferguson nevű főhős négy lehetséges, egymással párhuzamosan futtatott történetének végül önfarkába harapó kígyóalakzatát). És mintha Kehlmann 2016-os regényének én-elbeszélő hőse sem volna más, mint a szerző valamiféle szócsöve, aki a soványságában is sűrű, hátborzongatóan misztikus történetben egy népszerű játékfilm forgatókönyvírójaként küszködik - a mohó producer sürgetése és a színésznő feleség hűtlensége közepette - a folytatás elkészítésével. Nem véletlenül nevezi a könyv egyik német kritikusa Kehlmannt olyan „fikció-zsonglőrnek”, aki szívesen és ügyesen tükrözi önmagát a műveiben, ámde gyakran el is téved, el is veszíti önmagát (a finnyásabb olvasók rokonszenvével együtt) a fiktív tükörképek között.